

DĚJEPIS

Nižší stupeň osmiletého cyklu (prima až kvarta)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací obsah předmětu Dějepis vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a společnost dle RVP ZV a GV (v platném znění).

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu Dějepis směřuje k rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i dalších světových civilizací s akcentem na civilizaci evropskou; chápání sociální, kulturní a náboženské rozmanitosti lidských společenství a jejího přínosu pro vývoj celé civilizace; získání základní orientace v historickém čase; pochopení souvislostí dějinných procesů a událostí; získání vhledu do historické problematiky, samostatnému uvažování a vytváření vlastního hodnotového systému.

Vyučovací předmět Dějepis uplatňuje následující formy a metody výuky:

- práce s různými zdroji informací (třídění, srovnávání, hodnocení) – s učebnicí, historickými mapami, dostupnou odbornou literaturou a dokumenty, historickou beletrií
- zapojení poznatků z televizních, internetových či jiných (např. multimediálních) pořadů
- mimoškolní výukou (exkurze, výstavy, muzea, kulturní památky, výukové projekty pro školy)
- projektové vyučování (zaměřené např. na významná výročí)

Časové vymezení:

Hodinová dotace v jednotlivých ročnících odpovídá učebnímu plánu – dvě hodiny týdně ve všech ročnících nižšího stupně osmiletého cyklu (prima až kvarta = 2-2-2-2).

Organizační vymezení:

Předmět dějepis je realizován jako samostatný vyučovací předmět a plní cíle vzdělávací oblasti Člověk a společnost (dle RVP ZV). Navazuje na výuku v předmětu vlastivěda prvního stupně ZŠ. Rozvržení základních tematických celků v rámci ročníků odpovídá běžné praxi a koncepci učebnic Dějepis 6-9 pro ZŠ a víceletá gymnázia podle RVP (nakladatelství SPN). Tematické celky jsou rozloženy takto:

- 1) Prima: Pravěk a starověk
- 2) Sekunda: Středověk a raný novověk
- 3) Tercie: Novověk (včetně 1. sv. války a vzniku ČSR)
- 4) Kvarta: Moderní dějiny = 20. století

Realizovaná průřezová témata:

Předmět dějepis vzhledem ke svému obsahu zapojuje pravidelně všechna průřezová témata dle RVP ZV:

- Osobnostní a sociální výchova (OSV) – např. role velkých individualit v dějinách, psychologie dějinných osobností, formování postojů jednotlivců, společnost ve svém historickém vývoji, národy a jejich mentalita atd.
- Výchova demokratického občana (VDO) – např. hodnocení forem vlády, politických systémů, režimů, vývoj demokratického zřízení, faktografická, etická i logická argumentace obhajoby demokracie
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS) – např. dějiny evropské civilizace a kultury, antické a křesťanské dědictví, východiska evropské integrace, problematika koloniálního světa, dekolonizace a globalizace
- Multikulturní výchova (MKV) – např. přehled o světových civilizacích, jejich kultuře, přínosu celkovému technologickému pokroku, tolerance k židovským, romským, vietnamským a jiným komunitám vzhledem k jejich bohatým dějinám atd.
- Environmentální výchova (EV) – např. zárodky ekologického myšlení v Čechách a v Evropě, negativní dopady průmyslových revolucí, vývoj klimatických změn a pokusy o jejich řešení v moderní době atd.
- Mediální výchova (MV) – např. historie populismu od antiky přes novověk do současnosti, propaganda totalitních režimů, aktualizace a nebezpečí „fake news“ v současnosti, rozdíl mezi totalitou a jejími nástroji vůči svobodě informací v demokratické společnosti

Mezipředmětové vztahy:

Vyučovací předmět Dějepis zapojuje v maximální míře tyto mezipředmětové vztahy, jejichž vstupy jsou konkretizovány v obsahu předmětu:

- OV – nauka o státu, lidská a občanská práva, náboženské systémy
- ČJ, HV a VV – umělecké směry, jejich významní představitelé a díla
- Z – orientace na mapě, změny hranic států, světová náboženství, přeměna krajiny člověkem
- M, Fy, Ch, Bi – vědecký a technický pokrok a jeho vliv na společnost a životní prostředí

Výchovné a vzdělávací strategie

Vycházejí z obecných zásad stanovených RVP ZV a ŠVP. Pro vyučovací předmět Dějepis jsou konkretizovány v rámci klíčových kompetencí takto:

Kompetence k učení

- Učíme žáky vyhledávat, třídit a propojovat informace s důrazem na posilování textové gramotnosti (učebnice, dokumenty, ověřené internetové zdroje, historické prameny)
- Podněcujeme je k samostatnému uvažování a hodnocení dějinných událostí a souvislostí
- Vedeme žáky ke správnému užívání pojmů a jejich hierarchie (slovníčky pojmů atd.)

Kompetence k řešení problémů

- Zařazujeme problémové otázky a úkoly k samostatné i skupinové práci
- Žáci obhajují a rozvíjejí své názory a závěry o historických událostech a souvislostech
- Žáci se učí rozpoznávat věrohodnost různých pramenů, literatury a zdrojů
- Přibližujeme žákům běžný život a jeho problémy, konfrontujeme je se současností, aktualizujeme

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky k využívání různých informačních a komunikačních prostředků
- Nabízíme dostatek příležitostí k vyjádření vlastního názoru
- Učíme žáky obhajovat vlastní názor, argumentovat, naslouchat druhým
- Učíme je vyjadřovat se výstižně, v logickém sledu

Kompetence sociální a personální

- Připravujeme situace a úkoly pro skupinovou práci (homogenní i heterogenní skupiny) s možností střídání různých rolí
- Dodáváme žákům sebedůvěru, společně vytváříme dobrou pracovní atmosféru, podporujeme spolupracující atmosféru a klima třídy
- Využíváme příležitosti k prezentaci sociální problematiky v dané době, vedeme žáky k toleranci a solidaritě (s minoritami, ohroženými skupinami atd.)

Kompetence občanské

- Žáky učíme tolerovat a respektovat jiná kulturní, sociální či náboženská společenství
- Vedeme je k zodpovědnosti v rozhodování na různých historických příkladech
- Žáci si uvědomují hodnotu svých dnešních práv, demokratické společnosti a republiky jako formy státu
- Vedeme žáky k odmítání jakýchkoliv forem útlaku, násilí a xenofobie
- Rozvíjíme kladný vztah k národním tradicím a kulturnímu dědictví

Kompetence pracovní

- V rámci úkolů a projektů rozvíjíme zdravé pracovní návyky žáků (systematičnost, příprava, postupy řešení, závěr, prezentace...)
- V rámci projektového vyučování nabízíme různé role kolektivní práce (badatel, reportér u pamětníka, výtvarník – grafik, prezentující či publicista atd.)
- V rámci metod a forem výuky připravujeme a motivujeme žáky k budoucímu studiu na VŠ, které se od absolventů gymnázia očekává
- V rámci oborů souvisejících s historií poskytujeme přehled možného pracovního uplatnění (archeolog, restaurátor, historik, publicista, dokumentarista, ...)

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP)

Výuka žáků se SVP vychází z obecných zásad stanovených ŠVP a obecných didaktických zásad pro výuku

na 2. stupni ZŠ. Ve vyučovacích hodinách klade vyučující důraz na individuální přístup a dostatečnou komunikaci. Tempo výuky je v případě potřeby diferencováno tak, že žáci se SVP dostávají jednodušší otázky či úkoly, po dohodě s vyučujícím si zapisují pouze hlavní body poznámek k pozdějšímu doplnění nebo jsou vhodně podpořeni spolužákem. Zvládnání látky vyučující pravidelně kontroluje a doporučuje žákovi vhodné učební metody, strategie či pomůcky (včetně např. mnemotechnických). Vyučující v případě potřeby spolupracuje na plánu pedagogické podpory (PLPP) nebo individuálním vzdělávacím plánu žáka (IVP). Mezi konkrétní a pro dějepis specifické formy podpory a motivace ke studiu patří např. referáty na žákem oblíbené téma, videodokumenty (včetně dostupných on-line), populárně-naučná literatura, interaktivní encyklopedie či vzdělávací hry (včetně interaktivních na PC). Vyučující podle tématu zvažuje zadání skupinové práce a pro podporu méně nadaných žáků volí typ heterogenních skupin (s účastí nadanějších ž.), přičemž jim pomáhá s vnitřní organizací práce. V případě homogenních skupin dostávají žáci méně náročné a zvládnutelné úkoly, což jim umožňuje zažít úspěchu a pozitivní vnitřní motivaci. Jako formu pedagogické podpory lze využít také aplikaci „Google classroom“, jejímž prostřednictvím může žák v odpovídajícím tempu pracovat na úkolech.

Vzdělávání nadaných a mimořádně nadaných žáků

Výuka žáků nadaných a mimořádně nadaných se řídí obecnými zásadami stanovenými v ŠVP a obecnými didaktickými zásadami pro výuku na 2. stupni ZŠ. Ve vyučovacích hodinách klade vyučující důraz na individuální přístup a vytváření prostoru pro uplatnění jejich nadstandardních znalostí či dovedností. Obsah a tempo výuky jsou dle možností diferencovány, aby mimořádně nadaní žáci nestagnovali a upevnili si spolu se zbytkem třídy základní znalosti a poté získali nové poznatky díky rozšiřujícímu učivu. To je v běžné hodinové výuce dějepisu realizováno využitím patřičných rozšiřujících pasáží v učebnici, pokročilejší práci s dějepisnými atlasy či obohacením výkladu nad rámec daného tématu – např. doplněním hlubších regionálních souvislostí dané historické události. Během výkladu klade vyučující mimořádně nadaným žákům záměrně náročnější otázky a vybízí je k uvažování v souvislostech, ke srovnávání situací či k aktualizaci historického jevu v současnosti. Otázky tohoto typu jsou ideální také k několika minutové samostatné individuální práci. Při zadávání skupinové práce volí vyučující střídavě obě základní formy: spolupráci nadaných žáků (posiluje motivaci, soutěživost i rozvoj znalostí) i spolupráci nadaných žáků s ostatními v heterogenní skupině (posiluje sociální návyky, toleranci a vzájemný respekt). Mimo běžnou výuku nabízí vyučující dějepis mimořádně nadaným žákům účast v soutěžích a olympiádách (DDM). Další formou podpory je doporučování či zapůjčování odborné literatury, dokumentů a jiných materiálů prohlubujících historické poznání. Pro organizaci nadstandardní domácí práce může vyučující využít aplikaci „Google classroom“. V případě potřeby vyučující spolupracuje na tvorbě IVP pro mimořádně nadaného žáka.

Vzdělávací obsah vyučovacích předmětů DĚJEPIS:

DĚJEPIS

PRIMA, 2 hodiny týdně

Očekávané výstupy dle RVP	Školní očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků - uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány - charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu - objasní význam zemědělství, dobytkařství a zpracování kovů pro lidskou společnost - rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací - uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uvede příklady institucí, které shromažďují informace o minulosti • je schopen rozlišit historické prameny a analyzovat je • je schopen orientovat se v kalendáři a porovnat historii člověka s historií světa • rozlišuje vznik člověka podle mýtů různých národů a porovnává je s vývojovou teorií Charlese Darwina • charakterizuje život, pokroky a materiální a duchovní kulturu lidí během pravěku • zasadí archeologické kultury u nás do místa a času • porozumí významu keltské civilizace • vysvětlí důsledky pohybu germánských kmenů • popíše příchod prvních Slovanů a jejich usazení v Evropě • pochopí souvislost přírodních podmínek se vznikem prvních velkých civilizací • pracuje s mapou • rozliší společné a rozdílné znaky nejstarších civilizací • vysvětlí kořeny židovské kultury a náboženství • na konkrétních příkladech odvodí, co nejstarší civilizace přinesly světu 	<p>ÚVOD DO DĚJEPISU Člověk v dějinách:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dějiny a jejich periodizace - prameny, muzea, archivy, galerie - měření času, staletí a tisíciletí, kalendáře, archeologie <p>DĚJINY PRAVĚKU Počátky lidské společnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vznik a vývoj člověka - Doba kamenná, vznik zemědělství v neolitu - Doba bronzová, megality - Doba železná, Keltové - Germáni v českých zemích - první Slované <p>Počátky zemědělských civilizací a států:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mezopotámie, vznik písma - Palestina, dějiny Židů a židovské kultury - Egypt (Stará a Nová říše, Ptolemaiovcí) - Starověká Indie - Starověká Čína 	<p>VDO – význam institucí, archivní zákon, úcta k ochraně kulturního dědictví EV – vztah člověka a prostředí, důsledky lidských činností na prostředí VMEGS – naše vlast jako součást Evropy, důraz na sousedy, civilizační mezníky vývoje lidstva</p> <p>EV – podmínky života v pravěku, změny klimatu, lidská sídla v krajině, kulturní krajina, rozdíly v přírodních podmínkách MV – hodnocení mediálního obrazu pravěkých národů OSV – význam lidských společenství v dějinách, skupinová práce, dělba práce, prosociální chování, vývoj lidské komunikace VDO – vnímání hodnoty moderní společnosti vůči pravěkým společnostem, respektování kulturních, etnických a jiných odlišností</p> <p>Bi – vývojové etapy člověka, rod Homo</p> <p>Z – klimatické změny, geografie kontinentů a civilizačních oblastí, velkých řek</p>

DĚJEPIS

Sekunda, 2 hodiny týdně

Očekávané výstupy dle RVP	Školní očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států - porovná základní rysy západoevropské, a byzantské a slovanské kulturní oblasti - porovná základní rysy křesťanské a islámské kulturní oblasti - objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech - vymezi úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • popíše situaci v Evropě po příchodu nových etnik, vyjmenuje barbarské státy • porovná základní rysy západoevropské a byzantské civilizace • porozumí souvislostem vzniku islámu a jeho další expanze • rozebere příčiny, průběh i důsledky • odliší fakta o rytířských řádech od populárních názorů • pochopí význam norských, dánských a švédských Vikingů pro vývoj severozápadní Evropy, včetně mořských plaveb • uvědomí si postavení Slovanů a význam našeho regionu v raně středověké Evropě • pochopí význam Velkomoravské říše a Přemyslovců pro českou státnost • vyjmenuje významné evropské osobnosti raného středověku • docení význam románského umění a rozpozná památky v románském slohu • pochopí souvislosti pokroku zemědělství a rozvoje vrcholně středověké společnosti • uvědomí si historické kořeny osídlení pohraničních oblastí Němci • docení hloubku tradice a strukturu univerzit • seznámí se s nejvýznamnějšími evropskými středověkými panovníky 	<p>RANÝ STŘEDOVĚK</p> <ul style="list-style-type: none"> - dědictví římského impéria - proměny společnosti - barbarské státy - Franská říše - východní Evropa - Byzanc a její kultura - Arabové, islám a Turci - křížové výpravy a rytířské řády - Seveřané a Vikingové - Západní a východní Slované <p>První státy na našem území:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Slované a jejich kultura - Sámova říše - Velká Morava - První Přemyslovci - Přemyslovský stát <p>Kultura raného středověku</p> <ul style="list-style-type: none"> - christianizace – kláštery a mnišské řády - románský styl a kultura <p>VRCHOLNÝ A POZDNÍ STŘEDOVĚK</p> <ul style="list-style-type: none"> - proměny společnosti, venkov, kolonizace - středověká města, cechy - univerzity a jejich význam - monarchie v západní Evropě - monarchie východní a jižní Evropy 	<p>Z – geografie Evropy a Středomoří ČJ – Epos o Rollandovi, karolínské písmo</p> <p>MKV – byzantská kultura a pravoslavné křesťanství, vznik islámu a jeho expanze VMEGS – civilizační význam Franské a Byzantské říše MKV – kulturní a etnické souvislosti křížových výprav</p> <p>Z – geografie Čech a Moravy OV – počátky české státnosti MKV – příchod křesťanství do naší vlasti</p> <p>VMEGS – význam christianizace pro Evropu VV – románský styl OSV – duchovní rozměry klášterního života, askeze</p> <p>Z – geografie Evropy, města, univerzity VMEGS – tradice státnosti evropských monarchií EV – kolonizace krajiny, žďáření</p>

<ul style="list-style-type: none"> - <i>objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center</i> - <i>rozeznává období rozkvětu českého státu v době přemyslovské a lucemburské</i> - <i>uvede nejvýraznější osobnosti přemyslovského a lucemburského státu</i> - <i>vysvětlí nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky</i> - <i>vymezi význam husitské tradice pro český politický a kulturní život</i> - <i>objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center</i> - <i>popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku války a epidemií</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • uvede příklady nejvýznamnějších přemyslovských panovníků a jejich zásluh o rozvoj českého státu • docení význam přemyslovských princezen pro politiku a kulturu doby • propojí si velké dějiny a dějiny regionu • vysvětlí pozadí a diplomatické souvislosti nástupu Lucemburků na český trůn • odliší fakta o vládě Jana Lucemburského od rozšířených stereotypů • podrobněji popíše osobnost Karla IV., jeho politiku, diplomacii a význam pro kulturní a právní vývoj země Koruny české • porozumí problémům doby Václava IV. • pochopí příčiny, průběh a důsledky husitské revoluce • vystihne hospodářské, politické a diplomatické poměry poděbradské doby • rozebere nejvýznamnější činy Jiřího z Poděbrad • uvede nejvýznamnější rysy a problémy vlády Jagellonců • uvědomí si drtivou sílu expanze osmanských Turků na příkladu bitvy u Moháče • pochopí význam bitvy u Moháče jako mezníku středoevropských dějin • bezpečně rozpozná gotickou architekturu, deskovou malbu nebo sochu a uvede konkrétní příklady • vysvětlí postavení židů ve středověké společnosti, důvody pogromů a raného antisemitismu 	<p><u>Přemyslovský stát</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - královské tituly – Vratislav II., Vladislav II. - vrcholní Přemyslovci: Přemysl Otakar I., Václav I., Přemysl Otakar II., Václav II., Václav III. a vymření Přemyslovců - přemyslovské princezny - dějiny regionu (Bavorové a johanité) <p><u>Lucemburkové na českém trůně</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Eliška Přemyslovna a Jan Lucemburský - Karel IV. a země Koruny české - Václav IV. a krize státu - husitství a husitské bouře - Zikmund Lucemburský - kultura lucemburské doby - pohusitská doba <p><u>Poděbradská doba</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Jiří z Poděbrad - krajská správa, politika, diplomacie <p><u>Jagellonci na českém trůně</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Vladislav Jagellonský - Vladislavské zřízení zemské - Ludvík Jagellonský - jagellonská kultura - bitva u Moháče <p><u>Kultura vrcholného a pozdního středověku</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - gotika a gotická kultura - židé ve středověku - morové a jiné epidemie 	<p>VDO – tradice české státnosti</p> <p>Z – geografie českých zemí</p> <p>OV – počátky českého práva</p> <p>OSV – docenění žen v dějinách</p> <p>VMEGS – diplomatické souvislosti lucemburské politiky</p> <p>MKV – příchod „francouzské“ lucemburské kultury na pražský dvůr</p> <p>VDO – klady a zápory husitské revoluce, odmítnutí násilí</p> <p>VV – lucemburská kultura (desková malba, Karlštejn, Vyšší Brod)</p> <p>VMEGS – diplomatické snahy Jiřího z Poděbrad, konflikty s papežstvím</p> <p>OV – počátky právního systému, ústavnosti</p> <p>MKV – křesťanství rytíři proti útokům osmanských Turků</p> <p>VMEGS – evropský význam bitvy u Moháče</p> <p>VV – gotický styl (architektura, desková malba, sochařství)</p> <p>Bi – morové a jiné epidemie</p>
---	--	--	---

<ul style="list-style-type: none"> - <i>popíše a demonstuje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky</i> - <i>popíše důsledky objevných cest a poznávání nových civilizací pro Evropu</i> - <i>na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus nebo konstituční monarchie</i> - <i>vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky</i> - <i>objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie</i> - <i>objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • docení význam civilizací Aztéků, Mayů a Inků • vysvětlí geografii hlavních objevných plaveb • na příkladu Kryštofa Kolumba porozumí významu velkých činorodých osobností • vystihne důsledky zámořských objevů, včetně negativních • uvede a vysvětlí různé mezníky počátku a konce raného novověku • pochopí význam vynálezu knihtisku • vysvětlí pozadí a průběh a důsledky reformace, odliší pojmy církev a náboženství • zorientuje se v dějinách největších raně absolutistických monarchií • podrobněji vysvětlí nástup Habsburků na český trůn a charakter jejich vlády • interpretuje rysy osobnosti a vlády Rudolfa II. a kulturní význam rudolfínské Prahy • uvede příklady humanistických osobností a jejich děl či objevů • bezpečně rozezná renesanční výtvarné dílo nebo architektonickou památku + uvede nejvýznamnější příklady • správně použije termín „renesanční osobnost“ • vysvětlí příčiny českého stavovského povstání a pojem „defenestrace“ • rozebere chyby stavovské politiky a taktiky + jejich porážku na Bílé hoře • zapojí regionální souvislosti • objasní mezinárodní příčiny třicetileté války • vypráví příběh Albrechta z Valdštejna • uvede příklady největších bitev třicetileté války • popíše útrapy obyvatel <ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí důvody náboženského exilu • seznámí se s životem, dílem a významem Jana Amose Komenského 	<p><u>Objevné plavby a konec středověku</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - předkolumbovské civilizace - směry objevných plaveb - Kryštof Kolumbus - důsledky objevů <p><u>RANÝ NOVOVĚK</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - periodizace - proměny společnosti - reformace a její důsledky - evropské monarchie v 16 století (Francie, Tudorovská Anglie, Rusko, Osmanští Turci) <p>České země v raném novověku</p> <ul style="list-style-type: none"> - Habsburkové na č. trůnu - Rudolf II. a rudolfínská doba <p>Renesance a humanismus</p> <ul style="list-style-type: none"> - výtvarné umění - hudba - životní styl <p>České stavovské povstání</p> <ul style="list-style-type: none"> - příčiny a defenestrace - stavové a bitva na Bílé hoře - dění v regionu - staroměstská exekuce <p>Třicetiletá válka</p> <ul style="list-style-type: none"> - příčiny - Albrecht z Valdštejna - největší bitvy a charakter války - závěr a důsledky - exulanti, J. A. Komenský 	<p>Z – geografie objevných plaveb Fy – navigace na moři M – úvahy o kulatosti země</p> <p>VMEGS – civilizační význam objevných plaveb</p> <p>MV – význam knihtisku jako média</p> <p>MKV – reformace, protestantské církve, evangelické pojetí víry</p> <p>Z – největší monarchie Evropy</p> <p>OV – vývoj české státnosti, habsburský absolutismus MKV – rudolfínská kultura VMEGS – Praha císařským městem</p> <p>VV – renesanční architektura a umění OSV – „renesanční osobnost“</p> <p>VDO – pozitiva a negativa stavovského povstání Etická výchova – brutalita staroměstské exekuce</p> <p>Z – rozložení mocností na mapě Evropy, směry hlavních tažení VMEGS – důsledky války pro Evropu</p> <p>VDO – význam vestfálského míru MV – význam tisků Komenského děl</p>
--	---	--	--

DĚJEPIS

Tercie, 2 hodiny týdně

Očekávané výstupy dle RVP	Školní očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus</i> - <i>na vybraných příkladech demonstruje základní politické proudy</i> - <i>porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů</i> 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí drtivé dopady třicetileté války na evropské země • pochopí termín a způsoby rekatolizace • seznámí se s počátky parlamentního systému v Evropě, odmítá brutalitu diktátorského režimu na Cromwellově příkladu • dokáže vyjmenovat největší britské kolonie a popsat jejich situaci • rozumí termínu a způsobům absolutistické vlády • chápe význam reformních snah osvícenských panovníků v Rusku • uvede konkrétní příklady rekatolizace v českých zemích na základě fakt, nikoli stereotypů • vysvětlí problém roboty a nevolnictví • vystihne význam hlavních tereziánských reforem, osobnosti a vlády Marie Terezie • kriticky zhodnotí reformní úsilí Josefa II. • uvědomí si hloubku národního obrození v josefínské době • bezpečně rozezná barokní památky a uvede jejich příklady • zamyslí se nad hloubkou lidové barokní zbožnosti a jejími projevy • zhodnotí finanční nákladnost rokokového životního stylu • ocení barokní a klasicistní hudbu, zejména genialitu vybraných skladatelů a děl 	<p>MEZI TŘICETILETOU VÁLKOU A FRANCOUZSKOU REVOLUCÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> - změny ve společnosti, rekatolizace - barokní absolutistická monarchie - Stuartovská Anglie, občanská revoluce, restaurace monarchie - Velká Británie v koloniích (Irsko, Amerika) - Válka za nezávislost a vznik USA - absolutistická Francie - Rusko za Petra Velikého a Kateřiny Veliké <p>Dějiny českých zemí a habsburské monarchie</p> <ul style="list-style-type: none"> - rekatolizace - roboty a nevolnictví - Marie Terezie, války o rakouské dědictví (Prusko), reformy - Josef II., reformy, josefínská kultura, počátky národního obrození <p>Kultura v 17. a 18. století</p> <ul style="list-style-type: none"> - Baroko (architektura, sochařství, malířství, literatura, vzdělanost, hudba) - Rokoko (životní styl) - Klasicismus (architektura, umění a hudba – W. A. Mozart, Ludwig van Beethoven) 	<p>VMEGS – dopady třicetileté války EV – stopy války v krajině VDO – pochopení negativních rysů absolutismu, docenění snah o parlamentní a konstituční zřízení</p> <p>Z – geografie britských kolonií, USA, Ruska</p> <p>OV – kritické hodnocení forem vlády</p> <p>VMEGS – význam osvícenských reforem</p> <p>VDO, OV – hodnota svobody vůči nevolnictví</p> <p>ČJ – písemnictví josefínské doby</p> <p>MKV – kulturní rozmanitost a projevy OSV – osobnosti umělců a jejich genialita VV – styly a výtvarné umění HV – skladatelé a nejvýznamnější díla</p>

<ul style="list-style-type: none"> - <i>objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé</i> - <i>vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti</i> - <i>charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin; uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích</i> - <i>objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé</i> - <i>na vybraných příkladech demonstuje základní politické proudy</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí příčiny velké francouzské revoluce, včetně ekonomických • pochopí rozdíly mezi společenskými vrstvami a jejich dobovými zájmy • aktualizuje obsah Deklarace práv člověka a občana pro moderní dobu • odliší rysy konstitučního a republikánského zřízení • odmítne jakobínský teror a další autokratické způsoby vlády • popíše vztah mezi Napoleonovou osobností a jeho dobovými ambicemi, napoleonský komplex • rozbere důsledky napoleonských válek pro evropské země, včetně českých • seznámí se s empírovým životním stylem • pochopí emancipační snahy evropských národů a důvody jejich prvotních nezdarů • aktualizuje význam průmyslové revoluce a jejích dopadů na životní prostředí • rozbere společenské důsledky průmyslové revoluce – urbanizaci, sociální hnutí, socialismus • provede kritiku marxismu, včetně jeho vlivu na pozdější totalitní ideologie • popíše stručné dějiny významných států a mocností první poloviny 19. stol. • pochopí kořeny polsko-ruské nevraživosti v moderních dějinách • získá přehled o rozmanitém etnickém a náboženském složení balkánských zemí 	<p>VELKÁ FRANCOUZSKÁ REVOLUCE A NAPOLEONSKÉ VÁLKY</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozdělená společnost, příčiny revoluce (vč. ekonomických) - hospodářství, generální stavy - průběh revoluce - Deklarace práv člověka a občana - Konstituční monarchie, první republika, jakobínský teror - Direktorium a konzulát - Napoleon Bonaparte (osobnost, napoleonský komplex, válečné úspěchy) - Napoleonské císařství, války - Vídeňský kongres, kníže Metternich - Empír, imperiální životní styl <p>MEZI VÍDEŇSKÝM KONGRESEM A REVOLUCÍ 1848</p> <ul style="list-style-type: none"> - emancipace národů - průmyslová revoluce - technický pokrok (vynálezy) - sociální důsledky průmyslové revoluce (socialismus, marxismus) - proměna měst – urbanizace a industrializace <p>Dějiny významných evropských států</p> <ul style="list-style-type: none"> - pokusy o sjednocení Německa, Itálie - červencová revoluce ve Francii, vznik Belgie - Rusko v 19. stol. - Polské povstání - Osmanská říše - Balkán – Srbové, řecké povstání 	<p>OV – revoluce a politické proudy VDO – kritika absolutismu, diktatury, politického teroru; obhajoba konstitučního zřízení a demokracie ČJ – rozbor Deklarace práv člověka a občana VMEGS – dopady VFR na jiné země, důsledky napoleonského režimu MV – rozpoznání populismu na příkladu bonapartismu Z – geografie Evropy, Afriky, Asie</p> <p>VDO – ocenění mírového kongresu, diplomacie VV – empírový sluh</p> <p>OV – národní stát, počátky občanské společnosti Fy – vynálezy a stroje EV – využití přírodních zdrojů, ekologické dopady průmyslové revoluce VDO – sociální důsledky průmyslové revoluce, politické proudy, ideologie OSV – výhody a nevýhody urbanizace</p> <p>Z – geografie Evropy, Asie VDO – ocenění francouzské republiky VMEGS – velmocenské postavení zemí, geopolitika MKV – pravoslaví v Rusku a na Balkáně, polský katolicismus, osmanský islám</p>
---	---	---	---

<ul style="list-style-type: none"> - porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů - vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti - na vybraných příkladech demonstuje základní politické proudy - charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin - vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti - na vybraných příkladech demonstuje základní politické proudy - charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin 	<ul style="list-style-type: none"> • docení význam Metternichovy politiky a diplomacie • pochopí v souvislostech význam národního obrození, jeho klíčových osobností a děl • rozezná památky a umění v romantickém slohu a uvede jejich příklady, včetně hudby • uvažuje o výhodách a nevýhodách měšťanského životního stylu • uvědomí si význam „jara národů“ a revolučního roku 1848 pro formování moderních národních států • formou příběhu popíše revoluci ve Vídni, Uhrách a především v Praze, včetně zajímavých osobností • rozebere proces emancipace žen a jeho pozitivní přínos • propojí si fyzikální znalosti o strojích s jejich historickým vývojem • docení význam elektrifikace v porovnání se současností • vysvětlí v souvislostech sionismus a odsoudí antisemitismus v Evropě • zopakuje si přehled největších britských a francouzských kolonií • popíše způsob sjednocení Německa a vysvětlí kořeny jeho militaristické kultury • vystihne vliv viktoriánské kultury na moderní podobu Spojeného království • seznámí se s mezníky historie evropských mocností před 1. sv. válkou • odmítne válku jako řešení mezinár. Problémů • srovná vývoj USA a Ruska před 1. sv. válkou 	<p>Dějiny českých zemí a habsburské monarchie</p> <ul style="list-style-type: none"> - Metternichovský absolutismus - Národní obrození <p>Kultura první poloviny 19. století</p> <ul style="list-style-type: none"> - Romantismus (architektura, malířství, sochařství, literatura, hudba) - Biedermeier (měšťanský životní styl) <p>REVOLUCE 1848</p> <ul style="list-style-type: none"> - Francie (Napoleon III.) - Itálie - Německo - Habsburská monarchie (Rakousko, Uhry, české země) <p>MEZI REVOLUCÍ 1848 A PRVNÍ SVĚTOVOU VÁLKOU</p> <ul style="list-style-type: none"> - emancipace žen - technický pokrok a doprava - elektrifikace - další objevy a vynálezy - židovské hnutí a antisemitismus (Dreyfusova aféra) - imperialismus a kolonialismus – přehled kolonií <p>Dějiny významných států v Evropě a ve světě:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sjednocení Německa, Bismarck - sjednocení Itálie - Velká Británie – Viktoriánská doba a kolonie - Francie a třetí republika - krymská válka a konec Sv. aliance - carské Rusko do 1. sv. války - USA do 1. sv. války (americká občanská válka, rekonstrukce..) 	<p>VDO – rozbor pozdního absolutismu OV – národní společnost ČJ – osobnosti a díla národního obrození</p> <p>VV – romantismus</p> <p>OSV – výhody a nevýhody měšťanského životního stylu</p> <p>VMEGS – evropské důsledky národních revolucí MKV – mnohonárodnostní monarchie Habsburků VDO – kritika revoluční zvůle</p> <p>VMEGS – pozitivní důsledky emancipačního hnutí Fy – stroje a jejich principy, elektrický proud Z – geografie přírodních zdrojů a průmyslových oblastí VDO – odmítnutí antisemitismu, porozumění sionismu MKV – rozmanitost kolonií a jejich národů</p> <p>Z – geografie evropských mocností a kolonií VDO – ocenění konstituční monarchie a republiky, odmítnutí války jako řešení mezinárodních sporů VMEGS – srovnání silicích USA a carského Ruska VV – viktoriánská móda</p>
--	---	--	---

<p>- <i>porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů</i></p> <p>- <i>vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti</i></p> <p>- <i>na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky</i></p> <p>- <i>porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozliší stereotypy o Bachově absolutismu od historické reality • pochopí osobnost Františka Josefa I. a císařovny Alžběty, problémy vlády v mnohonárodnostní monarchii • vysvětlí důvody a důsledky rakousko-uherského dualismu • ocení a obhájí formování občanské společnosti u nás • uvědomí si hloubku vývoje moderních česko-německých vztahů • srovná podobu školství se současností • odmítne domácí antisemitismus <ul style="list-style-type: none"> • rozezná historizující slohy, vysvětlí termín „pseudo-“, a uvede příklady nejvýznamnějších umělců a jejich tvorby • vyzdvihne hudební genialitu B. Smetany a A. Dvořáka <ul style="list-style-type: none"> • rozebere formování nepřátelských mocenských bloků • formou příběhu/reportáže popíše sarajevský atentát • uvede příklady nových zbraní a jejich devastujících účinků • bezpečně odliší únorovou a bolševickou revoluci v Rusku <ul style="list-style-type: none"> • docení a obhájí význam prvního odboje a čs. legií ve Francii, Itálii a Rusku • popíše vyhlášení Československa v Praze a podíl zahraničního odboje, doplní zajímavosti z regionu 	<p>Dějiny českých zemí a habsburské monarchie</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bachův absolutismus - František Josef I., císařovna Alžběta Bavorská - vznik Rakouska-Uherska - formování moderní české občanské společnosti - dějiny školství (obecné školy, měšťanky, gymnázia...) - politika a česko-německé vztahy - postavení židů v monarchii, antisemitismus (hilsneriáda) <p>Kultura druhé poloviny 19. a počátku 20. století</p> <ul style="list-style-type: none"> - architektura (historizující slohy, pseudo-slohy) - výtvarné umění - secese - literatura - hudba – B. Smetana, A. Dvořák <p>PRVNÍ SVĚTOVÁ VÁLKA</p> <ul style="list-style-type: none"> - příčiny, Trojspolek a Trojdohoda - Balkán, sarajevský atentát - charakter války a nové zbraně - válčící strany a fronty - nejvýznamnější bitvy - důsledky války - ruské revoluce 1917 – únorová x bolševická <p>Češi a Slováci ve válce – zahraniční odboj, legie</p> <p>Vyhlášení Československa</p>	<p>VDO – kritika pozdního absolutismu</p> <p>OSV – role velkých osobností v dějinách</p> <p>OV – formování moderní občanské společnosti a česko-německých vztahů</p> <p>Z – geografie habsburské monarchie</p> <p>MKV – tolerance k židovské kultuře a odmítnutí antisemitismu</p> <p>ČJ – vývoj školství</p> <p>VV – historizující slohy, secese</p> <p>HV – hudba romantismu, B. Smetana, A. Dvořák, ukázky z díla</p> <p>Z – Balkán, mocenské bloky, válečné fronty, ofenzívy</p> <p>ČJ – reportážní styl, práce s dobovým tiskem</p> <p>Fy – ničivé válečné technologie</p> <p>Ch – otravné látky – bojové plyny</p> <p>VMEGS – tragické důsledky bolševické revoluce v Rusku</p> <p>VDO – odmítnutí války</p> <p>OV – význam TGM, čs. legií, domácího a zahraničního odboje</p> <p>MV – význam dobového tisku a železnice k šíření informací</p>
--	---	--	---

DĚJEPIS

Kvarta, 2 hodiny týdně

Očekávané výstupy dle RVP	Školní očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů - charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu - na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv - zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uvede základní diplomatické důsledky první sv. války • vysvětlí územní změny na mapě Evropy, rozpad Habsburské monarchie a novou podobu dalších států • ocení vznik Společnosti národů • vysvětlí pojmy totalita, ideologie • popíše ideologické pozadí sovětského komunismu • odliší první ruskou revoluci od bolševického převratu • popíše brutalitu občanské války vyvolané bolševiky a její důsledky • na příkladech doloží bolševický a stalinistický teror • vysvětlí vznik italského fašismu včetně jeho symbolů • rozebere Mussoliniho populismus a srovná ho s politickým populismem moderní doby • popíše dopady světové hospodářské krize a konflikty vyvolané diktátorskými režimy • odmítne německý nacistický režim a uvědomí si aktuální nebezpečí pravicového extremismu a nacionalismu • pochopí tragické důsledky nacistické propagandy • docení budování Československa jako demokratické republiky • pochopí složitosti soužití národnostních menšin • ocení hospodářský růst RČS ve 20. letech, včetně podniků v regionu 	<p>MEZI SVĚTOVÝMI VÁLKAMI</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pařížská mírová konference - mírové smlouvy a uspořádání Evropy - Společnost národů <p>Totalitní režimy</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakteristika - komunismus v SSSR - ruské revoluce a občanská válka - SSSR a stalinismus (politika, čistky, gulagy, kult osobnosti, hospodářství, kolektivizace, industrializace, zahraniční politika) - fašismus v Itálii (B. Mussolini, nacionalismus, extremismus, populismus) - španělská občanská válka - světová hospodářská krize - nacismus v Německu (Výmarská republika, Adolf Hitler, nacionální socialismus, propaganda, rasová diskriminace, antisemitismus, přípravy na válku, nacističtí pohlaváři) <p>Československá republika mezi válkami</p> <ul style="list-style-type: none"> - formování republiky (ústava, politický systém, hranice) - národnosti a menšiny - Slovensko a Podkarpatská Rus - hospodářství (vč. regionu – ČZ Strakonice, fezárný) 	<p>VMEGS – význam mírových konferencí Z – geopolitika VDO – demokratické zřízení, význam SN</p> <p>VDO – pochopení totalitní ideologie a její odmítnutí Z – geografie totalitních mocností OV – omezování lidských práv stalinistickým, nacistickým a fašistickým režimem</p> <p>Cizí jazyky – pojmy/slovíčka z ruštiny, němčiny, italštiny</p> <p>OV – základní ekonomické termíny (konjunktura, rovnováha, recese, trh, nabídka, poptávka)</p> <p>MV – rozpoznání ideologie a propagandy, mediální manipulace</p> <p>OV – český státoprávní vývoj, demokracie První republiky VDO – obhajoba čs. demokracie VMEGS – význam RČS jako „ostrova demokracie“ ve střední Evropě Z – hospodářství Československa a</p>

<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů - ocení kulturní rozmanitost Evropy a dalších částí světa v moderní době - na příkladech demonstuje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky - charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; - rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu - na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv 	<ul style="list-style-type: none"> • v širších souvislostech pochopí problém vypjatého nacionalismu Sudetských Němců • vysvětlí rozbití Československa a tragické důsledky Mnichovské dohody • ocení rozmanitost kulturních směrů meziválečné doby, včetně tvorby čs. umělců • získá inspiraci pro uvažování o funkčnosti architektury • vyzdvihne význam a nadčasovost tvorby Osvobozeného divadla • seznámí se počátky filmové tvorby • propojí si znalosti moderní hudby s jejími počátky (jazz, swing) • uvede příklady vědeckých objevů • prohloubí si estetické uvažování (móda) • odvodí příčiny a nevyhnutelnost druhé sv. války • vypráví formou reportáže o zásadních bojích a frontách, včetně masakru v Katyni • zhodnotí význam útoku na SSSR a obratu na východní frontě • popíše geopolitické důsledky spojeneckých konferencí • vyjmenuje klíčové operace posledních fází války • vysvětlí důvody a důsledky použití atomových bomb v Tichomoří • zhodnotí tragické důsledky války • popíše vznik a funkce OSN • podrobně se seznámí s nacistickým holokaustem, jeho ideologií a „technologii“ • vyjmenuje příklady koncentračních a vyhlazovacích táborů a nelidské podmínky života v nich • připomene holokaust Romů a genocidu pobaltských národů bolševiky • t 	<ul style="list-style-type: none"> - zahraniční politika - Sudetští Němci - rozbití Československa - Mnichovská dohoda - Druhá republika <p>Kultura a věda mezi válkami</p> <ul style="list-style-type: none"> - výtvarné umění (kubismus, surrealismus, exprese...), sochařství - architektura (funkcionalismus) - literatura a divadlo – Osvobozené divadlo - film - hudba (modernisté) - věda a technický pokrok - meziválečná móda <p>DRUHÁ SVĚTOVÁ VÁLKA</p> <ul style="list-style-type: none"> - válka v Evropě (Polsko, masakr v Katyni, Skandinávie, Francie, bitva o Británii, Balkán) - válka se SSSR (operace Barbarossa, Leningrad, Moskva, Stalingrad, Sokolovo, Kursk) - Spojenecké konference - Válka v Africe a vylodění na Sicílii - vylodění v Normandii a osvobození Evropy, německé kapitulace - válka v Tichomoří, atomové bomby, japonská kapitulace - důsledky války, Vznik OSN <p>Zločiny proti lidskosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - holokaust, šoa, „konečné řešení židovské otázky“ - koncentrační tábory - holokaust Romů - bolševická genocida v Pobaltí 	<p>regionu, klíčové podniky, Sudety MKV – odlišení národní kultury od ideologie (soužití Němců a Čechů před nacismem)</p> <p>VV – moderní výtvarné styly, architektura</p> <p>ČJ – Osvobozené divadlo a jeho tvorba</p> <p>HV – písně Osvobozeného divadla, jazz a swing</p> <p>VV – estetika meziválečné módy MKV – kulturní tolerance</p> <p>Z – geografie mocností a válečných front VDO – odmítnutí války VMEGS – světový charakter války a její dopady</p> <p>MV – válečná propaganda Třetí říše</p> <p>Fy, Ch – jaderná bomba</p> <p>Z – geopolitika</p> <p>OV – odmítnutí, souzení a trestání zločinů proti lidskosti MKV – odmítnutí antisemitismu, tolerance k židovské etnicitě a kultuře</p>
--	---	--	--

<ul style="list-style-type: none"> - <i>zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí</i> - <i>vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků</i> - <i>vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce</i> - <i>na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí vznik Protektorátu Čechy a Morava, jeho správu, funkci říšských protektorů atd. • docení význam osobnosti Emila Háchy a jeho sebeobětování • rozebere typy hlavních domácích odbojových organizací a jejich činnost • ocení význam zahraničního odboje a uvede jeho největší úspěchy • reportážním stylem popíše atentát na R. Heydricha, jeho zahraniční význam i domácí tragické důsledky heydrichiády • vysvětlí problém domácí kolaborace • vyzdvihne význam pražského květnového povstání, včetně povstání v regionu • podrobněji popíše osvobození Československa, problém Slovenského štátu • rozebere osudy židovského obyvatelstva • popíše průběh a význam Postupimské konference, Norimberského procesu a vzniku OSN • vysvětlí počátek studené války a bipolárního světa • rozebere problematický vznik státu Izrael ve vztahu k současnosti palestinsko-izraelského napětí • ocení význam Marshallova plánu a NATO • vysvětlí rozdělení Německa po první berlínské krizi • porozumí konfliktům v Asii a intervenci Západu a Východu • pochopí kořeny rakouské neutrality v moderní době • seznámí se s dalšími konflikty studené války v padesátých letech • ocení význam úřadu J. F. Kennedyho či Martina Luthera Kinga v USA • pochopí hrozbu jaderného konfliktu během karibské krize 	<p>Československo za druhé světové války</p> <ul style="list-style-type: none"> - Protektorát Čechy a Morava (správní zřízení, situace obyvatel, říšští protektoréři, arizace...) - domácí odboj (demokratický, komunistický), Tři králové - zahraniční odboj (západní, moskevský), vojáci na frontách (RAF, Tobruk, Sokolovo) - atentát na Heydricha - heydrichiáda, Lidice, Ležáky - kolaboranti (E. Moravec) - pražské květnové povstání - osvobození (vč. regionu – Američané ve Strakonících) - Slovenský štát (klerofašismus) - Židé v protektorátu <p>POVÁLEČNÉ DĚJINY</p> <ul style="list-style-type: none"> - Postupimská konference - Norimberský proces - Vznik OSN <p>Studená válka</p> <ul style="list-style-type: none"> - počátky studené války – Churchill, Truman, Stalin - vznik státu Izrael - Marshallův plán - vznik NATO - první berlínská krize a rozdělení Německa - Asie – válka v Indočíně, vznik Čínské lidové republiky, válka v Koreji - Rakousko a jeho neutralita - Suezská krize - druhá berlínská krize, berlínská zeď - USA, John F. Kennedy, emancipace Afroameričanů – Martin Luther King - kubánská revoluce, karibská 	<p>OV – protektorátní správa Z – ztráta území, geografie Protektorátu MV – projevy odbojové činnosti VMEGS – mezinárodní význam zahraničního i domácího odboje (zejména atentátu na Heydricha) Etická výchova – bestialita okupačního režimu, heydrichiáda, problém kolaborace Z – geografie osvobození, Pražské povstání, region AJ – americká angličtina v JZ Čechách MKV – postavení Židů, odsouzení arizace, holokaustu...</p> <p>Z – geopolitika, počátky blokového uspořádání OV – proces s válečnými zločinci VMEGS – význam OSN</p> <p>Z – bipolární svět, geografie ohnisek konfliktů, geopolitika, rozdělení Německa</p> <p>VMEGS – důsledky berlínských krizí, konfliktů v Asii, hrozby jaderného konfliktu</p> <p>OV – role osobnosti J. F. Kennedyho, podoba americké demokracie 60. Let</p> <p>MKV – emancipace a hnutí Afroameričanů</p>
---	--	--	---

<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce - posoudí postavení rozvojových zemí - vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků - prokáže základní orientaci v problémech současného světa - zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí - charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších 	<ul style="list-style-type: none"> • ocení snahy o jaderné odzbrojení • vysvětlí problémy války ve Vietnamu a protesty americké společnosti • ocení mírové snahy R. Reagana a M. Gorbačova • vysvětlí utváření a roli Evropské unie • vysvětlí problém dekolonizace a její mezinárodní i konkrétní dopady na země Třetího světa • pochopí problémy rozvojových zemí • v kontrastu k západním zemím vysvětlí formování a problémy Východního bloku • rozebere nedostatky centrálně řízeného hospodářství • zhodnotí vojenskou sílu zemí Varšavské smlouvy, včetně jaderného arzenálu • popíše Titovu Jugoslávii, polské a maďarské povstání a jejich brutální porážku • srovná režim Chruščova a Brežněva • ocení reformní snahy M. Gorbačova • pochopí dopad války v Afghánistánu na současnou nestabilitu a terorismus v zemi • objasní rozpad SSSR a roli B. Jelcina • uvědomí si ekologické dopady socialistického hospodářství • pochopí postupné mocenské prosazení komunismu v Československu • zhodnotí pozitiva a negativa povál. obnovy • vysvětlí problematiku odsunu Sud. Němců • uvede příklady Benešových dekretů • rozebere důsledky voleb r. 1946 a podrobně komunistický převrat v únoru 1948 • popíše ranou komunistickou totalitu, včetně přítomnosti sovětských poradců • rozebere politické procesy a uvede tragické osudy jejich obětí, zejména na příkladu popravy Milady Horákové 	<p>krize, hrozba jaderného konfliktu</p> <ul style="list-style-type: none"> - první kroky k odzbrojení - válka ve Vietnamu - uvolnění napětí, Reagan a Gorbačov <p>Evropská integrace</p> <ul style="list-style-type: none"> - cesta k Evropské unii - orgány a funkce EU <p>Dekolonizace</p> <ul style="list-style-type: none"> - Atlantická charta - Britské společenství – Společenství národů - Třetí svět a rozvojové země <p>Východní blok</p> <ul style="list-style-type: none"> - formování bloku, RVHP a Varšavská smlouva - státy východního bloku - vzpurná Jugoslávie - povstání v Polsku a Maďarsku - SSSR (Chruščov – kritika kultu osobnosti, Brežněv a neostalinismus) - M. Gorbačov a perestrojka - válka v Afghánistánu - rozpad SSSR, B. Jelcin - socialistické hospodářství a ekologie <p>ČESKOSLOVENSKO PO DRUHÉ SVĚTOVÉ VÁLCE</p> <ul style="list-style-type: none"> - důsledky košického programu - poválečná obnova - ztráta Podkarpatské Rusi - odsun německého obyvatelstva - Benešovy dekrety - volby 1946, komunistický převrat <p>Komunistická totalita</p> <ul style="list-style-type: none"> - perzekuce odpůrců režimu - politické procesy - pětiletky, kolektivizace - každodenní život, první spartakiáda 	<p>VMEGS – globální význam jaderného odzbrojení</p> <p>Etická výchova – brutalita války ve Vietnamu</p> <p>Z – geografie EU, hospodářská integrace</p> <p>VMEGS – docenění EU</p> <p>Z – země Třetího světa, Společenství národů</p> <p>Z – geopolitika, Východní blok, RVHP</p> <p>OV, VDO – totalitní mocenské nástroje, potlačování svobod, vojenské zásahy ve Východním bloku</p> <p>OSV – role jedince na politické a společenské změny</p> <p>EV – dopady socialistického hospodářství na životní prostředí (Černobyl, uhelné elektrárny, exploatace zdrojů...)</p> <p>Z – geografie poválečného Československa, ztráta Podkarpatské Rusi</p> <p>OV, VDO – problematika a právní aspekty odsunu Sudetských Němců</p> <p>VDO – mocenské prostředky komunistického převratu</p> <p>MV – varování před ideologickou propagandou</p> <p>VDO – odsouzení politických procesů</p> <p>TV – sportovní akce režimu</p>
--	--	---	---

<p><i>ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět;</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí</i> - <i>charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech</i> - <i>rozpozná destruktivní sílu totalitarismu</i> - <i>zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí</i> - <i>docení rozmanitost kultury v Evropě a jiných částech světa</i> - <i>prokáže základní orientaci v problémech současného světa</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí pětiletky, kolektivizaci a další způsoby perzekuce „třídních nepřátel“ • ocení zmírnění režimu v šedesátých letech a kulturu doby • vysvětlí reformy a rehabilitace • popíše průběh Pražského jara 1968 • faktograficky popíše srpnovou invazi a její oběti, následnou okupaci • vysvětlí termín normalizace a její hlavní projevy • rozebere osobnost i politiku G. Husáka • docení význam činu Jana Palacha a dalších „živých pochodní“ • rozebere další projevy odporu vůči režimu • pochopí ideologické pozadí mládežnických organizací • reportážním stylem a faktograficky popíše průběh a důsledky Sametové revoluce • vyjmenuje hlavní polistopadové změny • ocení osobnost a politiku Václava Havla • vysvětlí rozdělení Československa, vstup do NATO a EU, včetně jejich aktuálního významu • rozpozná projevy socialistického realismu a budovatelské kultury ve Východním bloku i v Československu • pochopí význam kulturních projevů odporu vůči komunistickému režimu • ocení filmovou vlnu 60. let • uvědomí si význam protestsongů Karla Kryla či Marty Kubišové • seznámí se s populární zahraniční kulturou (pop-art, beatníci) • pozná nesmělé počátky kybernetiky • seznámí se se závody o dobývání vesmíru • seznámí se s objevy moderní medicíny • rozebere pozadí moderního terorismu 	<p>Šedesátá léta</p> <ul style="list-style-type: none"> - politické a kulturní uvolnění - hospodářství a reformy - rehabilitace politických vězňů - Pražské jaro 1968 - Srpen 1968 – invaze vojsk Varšavské smlouvy, okupace <p>Normalizace</p> <ul style="list-style-type: none"> - schválení pobytu vojsk, poučení z krizového vývoje - Gustav Husák - Jan Palach a „živé pochodně“ - projevy odporu (sport) - jiskry, pionýři, svazáci - disidenti, třetí odboj - Charta 77, „Anticharta“ <p>Sametová revoluce a 90. léta</p> <ul style="list-style-type: none"> - Palachův týden - listopad 1989 - polistopadové změny, OF - Václav Havel - 1993 rozdělení Československa - 1999 vstup do NATO - 2004 vstup do EU <p>Kultura a věda v poválečném období</p> <ul style="list-style-type: none"> - socialistický realismus - Stalinův pomník na Letné - architektura sídlišť - literatura a divadlo, samizdat, underground - film a televize, „filmová vlna“ - hudba – protestsongy (Karel Kryl, Marta Kubišová) - pop-art, beatníci - kybernetika - kosmonautika - medicína (genetika) <p>Pozadí moderního terorismu</p>	<p>VV, HV – kulturní projevy oteplení v 60. letech VDO – role rehabilitace a reforem ČJ – literární stránka Pražského jara OV – trauma a beznaděj srpnové invaze</p> <p>OV, VDO – plíživost normalizačního režimu, role G. Husáka Etická výchova – hodnocení činu J. Palacha a dalších TV – ideologické pozadí sportu MV – ideologické pozadí organizací, normalizační propaganda (vč. televize) ČJ – literární projevy odporu OV, VDO – význam Palachova týdne a Sametové revoluce Z – polistopadové změny OV – Václav Havel VMEGS – mezinárodní ohlasy Sametové revoluce Z – moderní integrace ČR</p> <p>VV – socialistický realismus v umění a architektuře</p> <p>ČJ – samizdatová literatura, disidenti</p> <p>HV – undergroundová hudba MV – role svobodného filmu vs. normalizační propagandy MKV – kulturní proudy ve světě</p> <p>Fy, M, Ch, Bi – moderní objevy, vynálezy, kosmonautika, medicína</p> <p>VMEGS – pozadí moderního terorismu</p>
---	---	---	--